

Commissie Strategische Opgaven 26 juni 2026

Vragen Inez Flameling (PvdA-GL) over Antwoorden Statenvragen - Statenfractie PvdA-GL - Memorandum of Understanding met Thorizon - 260 – 822761, agendapunt 4.1

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
1. <i>We hebben in onze art44 gevraagd: Bevat de overeenkomst sancties voor als grote vertragingen optreden in de oplevering van de reactor in Borssele? GS antwoordt: Deze overeenkomst is onder de voorwaarde dat het de plannen voor de bouw van conventionele centrales niet in de weg zit.</i> Wij zijn misschien niet duidelijk geweest in onze vraag. Wij bedoelen hier de Thorizon reactor in Borssele. De vraag staat dus nog open. Thorizon stelt dat de reactor er in 2034 staat en ontvangt veel geld op basis van deze plannen. Welke sancties/afspraken zijn er voor als hierbij grote vertraging optreedt?	Daarover moeten concrete afspraken worden gemaakt. In de MoU wordt slechts over intenties gesproken.
2. In de voorjaarsnota stelt GS voor om in de Najaarsnota middelen vrij te maken voor “<i>de financiële ondersteuning van Allseas en Thorizon</i>”. In dezelfde paragraaf staat “<i>Wij nemen het voortouw om samen met partners de randvoorwaarden te creëren voor toepassing van SMR's in Zeeland</i>”. Is GS voornemens om direct te investeren/participeren in Allseas en Thorizon, of zich te beperken tot het creëren van randvoorwaarden?	We nemen het voortouw om samen met partners de randvoorwaarden te creëren voor de mogelijke komst van SMR's in Zeeland. Daarnaast nemen we initiatief om geavanceerde SMR's, de zogeheten Advanced Modular Reactors financieel te ondersteunen omdat deze innovatieve reactortypen een bijdrage leveren aan de nucleaire ambities van Zeeland 2050. PS gaat uiteindelijk over de keuze om te investeren/participeren in Allseas en Thorizon vanuit provinciale middelen.
3. EPZ onderzoekt de mogelijkheid om als eigenaar en operator van de Thorizonreactor op te treden. Volgens GS zijn aan het MoU geen financiële gevolgen of risico's voor de aandeelhouders van EPZ verbonden. Echter, als EPZ eigenaar wordt, zijn er dan nog steeds geen risico's voor de aandeelhouders?	De afspraken die EPZ met Thorizon maakt lopen via hen. Daarin moet EPZ voldoen aan de voor hen geldende governance.
4. In de aandeelhoudersstrategie van ZEH staat dat de aandeelhouders inzetten op vervreemden van de belangen in (commerciële) energie gerelateerde activiteiten, opwek en levering; indien niet haalbaar, dat de decentrale overheden deels aandeelhouder van EPZ worden, mits de (financiële) risico's worden gemitigeerd. Hoe is dit te rijmen met het stimuleren van participatie van EPZ in een risicovol project voor energieopwek?	EPZ begeeft zich in een sterk fluctuerende energiemarkt waarin de risico's voor ons als regionale aandeelhouder te groot zijn, dit is in lijn met onze aandeelhoudersstrategie in ZEH. De motivatie om in wel in geavanceerde innovatieve kernenergie technologieontwikkeling te participeren heeft een andere reden; namelijk het vergroten van de nucleaire kennisontwikkeling in de regio en de economische spin-off daarvan. Om uiteindelijk ook een bijdrage te leveren aan de strategische autonomie van

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
	Nederland (in lijn met rapport Wennink). PS gaat over de inzet van Provinciale middelen. Participatie van EPZ is aan EPZ zie ook vraag 3.
5. Hoe wordt in deze plannen rekening gehouden met de grote financiële risico's van SMR startups? Zie publicatie - <i>World Nuclear Report Global report confirms and details nuclear power's stagnation: Someone needs to tell the Coalition 29 september 2025</i> - waar meerdere failliete en/of stopgezette SMR projecten worden benoemd. Zie ook het JP Morgan Private Bank 2025 Energy Report waarin te lezen valt dat er wereldwijd slechts drie SMR's bestaan, met nog een vierde in aanbouw; één in China, twee in Rusland en de niet voltooide in Argentinië. De bouw van alle drie zou drie tot vier jaar duren, maar de voltooiing duurde twaalf jaar; of in het geval van Argentinië, twaalf jaar en het project is inmiddels stopgezet. Het Argentijnse project heeft tot nu toe een kostenoverschrijding van 700 procent gekend, terwijl de projecten in China en Rusland respectievelijk 300 procent en 400 procent boven het budget zaten.	Thorizon is een bedrijf in de ontwikkelingsfase en de fase waarin Thorizon zich begeeft brengt daardoor ook de financiële risico's van een start-up/scale-up met zich mee.
6. Wij hebben gevraagd: Gelden de Zeeuwse Voorwaarden ook voor de bouw van een reactor door Thorizon? Zo nee, waarom niet? Hierop is geen duidelijk antwoord gekomen. We herhalen de vraag.	De bouw van een Thorizon-centrale brengt andere gevolgen met zich mee dan de bouw van een conventionele kerncentrale, mede door het verschil in omvang en door de modulaire aard van een Thorizon-centrale. Er moet worden gekeken hoe zich dit verhoudt tot de opgestelde voorwaarden, maar deze zullen we uiteraard serieus wegen.
7. GS stelt dat Thorizon een 100% Nederlands bedrijf is, terwijl het bedrijf twee poten heeft: een Nederlandse BV en een Franse SaS. De Franse SaS staat onder directie van Thorizon BV. Hoe moeten wij dit duiden?	Thorizon is een Frans-Nederlands bedrijf dat zich in beiden landen vestigt. Het bedrijf heeft echter geen Franse aandeelhouders.
8. De veelgenoemde "nucleaire renaissance" is niet nieuw. De nucleaire industrie doet al 40 jaar voorspellingen die niet uitkomen. Zie publicatie <i>Science Direct - The "Nuclear Energy Paradox"- Investigating nuclear imaginaries in energy projections – mei 2026</i> - figuur 3. Kan GS feitelijk onderbouwen waar het vertrouwen op gebaseerd is dat de prognose van een Thorizon reactor in 2034 nu wel zal uitkomen?	De tijdlijn richting 2034 is een bedrijfsdoelstelling. Met de MoU spreken de partijen zich uit om zich in te zetten om bij te dragen aan het behalen van deze doelstelling. Echter zijn er veel factoren (zoals de stappen in de door Thorizon opgestelde roadmap) die op de daadwerkelijke ontwikkeltijd invloed zullen hebben. Het streven is om een commerciële reactor in 2034 te realiseren.

Vragen Commissie Strategische Opgaven

Antwoorden

Fig. 3 shows high-growth projections of the installed nuclear power capacity made by the IAEA from 1982 to 2023. Data gaps exist for the years 1984, 1993, 1994, and 1997. The lines show the projections from each publication, and the line type indicates the decade of publication. For the sake of readability, we have refrained from labeling each line.

